

HET GELOOF VAN ABEL

GELOVEN IS OFFEREN

*Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn.
(Hebreeën 11:4a)*

Nadat de apostel in de eerste drie verzen van Hebreeën 11 de natuur van het geloof heeft verklaard en de kracht van het geloof heeft beschreven, werkt hij deze gedachten uit in de vele voorbeelden die getuigenis van dit geloof hebben gegeven. Een rij van geloofshelden wordt ons voorgesteld. Zij worden met name genoemd, niet alleen om ons vanwege de geloofsdaden met verwondering te vervullen, maar zeker ook omdat ze uit de ontelbaar velen zijn gekozen. De apostel maakt ons duidelijk dat hij geenszins heeft geprobeerd om een stamboek aan te leggen van het geslacht van Gods uitverkorenen. Hij heeft niet willen streven naar het noemen van alle kinderen van God die door het geloof de heerlijkheid zijn ingegaan. Hoe zou dat ooit mogelijk zijn? Want wie zal de gekenden van God kunnen tellen? Hun stamregister ligt in Gods hand en hun namen zijn geschreven in de hemelen. Geen mens is het gegeven om de namen van allen te lezen.

Een welbehaaglijk offer

Paulus is zich daarvan heel goed bewust. Hij zegt dan ook dat het getal van hen die bewijs gaven van de kracht van het geloof oneindig groter is dan dat van degenen die hij noemde. Immers roept hij uit: 'Wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken, zou ik verhalen van Gideon, en Barak, en Simson, en Jeftha, en David, en Samuël, en de profeten' (Hebr. 11:32). Maar juist daarom trekt de keuze uit zo velen die door het geloof getuigenis hebben gehad te meer de aandacht. Velen hebben zich geërgerd aan de samenstelling van deze rij geloofsgetuigen. Zij vroegen zich af: Behoren deze namen hier wel allemaal te worden genoemd? Is het wel terecht dat mensen als Rachab, Simson en Jeftha onder de geloofshelden worden geteld? Laat staan of zij wel onder Gods kinderen gerekend kunnen worden.

Daarentegen zijn ook vele namen verzwegen, die het meer waardig waren om genoemd te worden dan deze!

Maar zij kregen dus wel een plaats onder deze gelovigen, en zie, dat was velen een aanstoot. O, dwaas en vijandig mens! Zal Gods soevereiniteit u dan steeds een aanstoot blijven? De Heere verkiest zo geheel anders dan wij.

Hij gaat degenen voorbij op wie wij het oog zouden vestigen. En Hij neemt hen die bij ons het minst meetellen. Hij haalt Zijn werk en Zijn volk op uit de diepten van zonde, verachting en vergetelheid en geeft getuigenis aan de door Hem verheerlijkte genade. Dat leert ons een enkele blik op de rij van getuigen die Paulus noemt in Hebreeën 11.

Een onderscheiden offer

Hij opent de rij met Abel. Kaïn en Abel waren broers; zonen van één vader en één moeder. Zij waren kinderen van Adam, die na Adams val en naar Adams gelijkenis en evenbeeld zijn geboren. En dat beeld was de gelijkenis van de gevallen mens, die geen beeldrager van God meer was. Door de zonde was dat beeld verloren. Dat beeld was in Adam en Eva tenietgedaan en ook in al hun nakomelingen. Want in die éne Adam vielen allen – ook Kaïn en Abel. Van nature waren deze broers dus in niets onderscheiden, zij waren elkaar gelijk. Beiden waren zij dood in zonden en misdaden, die niets anders hadden te verwachten dan de eeuwige rampzaligheid. Het onderscheid dat wij in hen zullen leren kennen, is alleen een vrucht van Gods genade. Het is genade alleen, die al Gods volk onderscheidt van de wereldlingen. Zijn volk heeft in niets van zichzelf te roemen. Want wat hebben zij, dat zij niet hebben ontvangen? (1 Kor. 4:7). Alleen soevereine genade trok de scheidslijn tussen hen en degenen die hun eigen verderf uitwerken. O, als Gods kinderen door het geloof een recht besef mogen ontvangen van deze vrijmachtige genade van God, hoe zinkt hun ziel dan in verwondering weg. Dan roepen zij met de dichter uit: ‘Het is door U, door U alleen, om ’t eeuwig welbehagen’ (Ps. 89:8 ber.).

Het was dan ook genade die scheiding maakte tussen zowel het innerlijke als het uitwendige leven van Kaïn en Abel. Dat komt in zo veel dingen openbaar, zoals in het kiezen van hun werk. Daar lopen beider wegen uiteen: Kaïn wordt landbouwer, Abel schaapherder. Daarin ligt ook Gods besturing. Later zal de Schrift ons nog twee broers laten leren kennen die eveneens al in hun werk uiteengaan: Ezaü en Jakob. En Gods soevereine genade scheidt hen ook met een eeuwige scheiding.

Door de natuurlijke wegen heen voert God Zijn eeuwige raad uit. Abel moest immers door het geloof het bloedige offer brengen. Zo leidt de Heere ook in het tijdelijke leven de wegen van Zijn volk. Of zou de genade losstaan van de tijd? Nee, zeker niet! Dat moge ons duidelijk zijn in Abel. En dat moet ons hart met aanbidding vervullen bij het zien op de weg waarop God ons leidde. De opvoeding die we kregen, de scholen die we bezochten, het

beroep dat we kozen, de kennis en ervaring die we verkregen – en nog zo veel meer – dat alles werd door God zo geleid. En in Zijn genade stelde Hij het dienstbaar tot de eer van Zijn Naam.

Een bloedig offer

Zo bestuurde God ook Abels levensweg, opdat deze Hem door het geloof het bloedige offer zou brengen. Nee, een ceremoniële offerwet bestond in Abels dagen nog niet. Die werd pas twintig eeuwen later gegeven, op de Sinai. Maar toch was er reeds een offer dat naar Christus heen wees. God Zelf toog de mens na de zondeval klederen aan van diervellen. Er vond een slachting plaats, om de naaktheid van de mens te bedekken. Eens zou er bloed worden vergoten om de uitverkorenen te kleden voor God. Op die bloedstorting wees de Heere dan ook in de moederbelofte. Het Zaad van de vrouw zal satan de kop vermorzelen, maar deze zal Het de verzenen vermorzelen.

‘Zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving’ (Hebr. 9:22). Dat heeft God Zelf vanaf het begin aan de mens geopenbaard. En het bloedige offer dat Abel bracht, had dus een diepere betekenis dan het onbloedige offer van Kaïn. Zowel het offer als de bron waaruit het werd gebracht, was onderscheiden. Juist op die bron kwam het aan. Want de Schrift kent de waarde niet toe aan het offer op zichzelf, die ons hier geleerd wordt in het onderscheid tussen beide broers. De oorzaak van de aanneming bij God ligt niet in het uitwendige van Abels offer. Het kwam aan op de innerlijke gesteldheid van het hart, op het geloof. God let op waarheid in het binnenste. Hij proeft hart en nieren. Hij ziet eerst Kaïn aan en dan zijn offer, en ook ziet Hij eerst Abel aan en dan ook diens offer.

Er is in het offeren van Kaïn en Abel zo veel wat op elkaar lijkt. Beiden bouwen een altaar. Beiden nemen van het hunne. Beiden offeren aan de enige, waarachtige God, Die hemel en aarde gemaakt heeft. Ook Kaïn geloofde dat God de Almachtige is, Die hemel en aarde onderhield. Ook Kaïn erkende dat de veldvruchten door God gegeven waren en wilde Hem daarom offerende brengen. Kaïn was geen atheïst! De scheidslijn loopt veel nauwer dan de scheidslijn tussen godsdienstige mensen en godloochenaars. Kaïn wilde niet zonder godsdienst zijn, maar hem ontbrak het aan het ware besef van zonde en schuld, en dus ook aan alle zaligmakende kennis van Christus, het Vrouwenzaad. Hoe oppervlakkig is zo’n godsdienst, en hoe koud!

Zulken zijn er ook in onze dagen in groten getale. Zij willen niet ongodsdienstig genoemd worden. Ze achten God ook nog wel een offer waardig. Maar wat voor godsdienst is de hunne? Welke kennis is er van het Woord

van God, van de doodstaat van de mens in Adam? O, wat is er veel droevige Kainsgodsdienst en dwaze aanbidding buiten Christus! Wat is het een vreselijk lot dat degenen wacht die zich moedwillig verblinden en in hun eigen weg voortrennen. Dat zijn vijanden van de God aller genade en haters van de waarheid die in Jezus is! Het zijn godsdienstigen zonder God! Daarom zegt Hij: 'Ontwaak, gij die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten' (Ef. 5:14).

Een heenwijzend offer

Abel is zo geheel anders. Zijn geloof is niet alleen gevestigd op God als Schepper, maar in het bijzonder op Hem als Verlosser; op het Zaad van de vrouw, Dat satans kop zou vermorzelen. Als een verlorene, als een zoon van Adam en verbroken onder schuld en zonde, is Abel door het geloof uitgegaan om Christus te zoeken, in Wie hij alleen behoudenis zag. En dat lag uitgedrukt in zijn offerande. Abel offerde door dood en bloedstorting, omdat Christus Zijn volk ook eenmaal door de dood verlossen zou, door verzoening aan te brengen met de prijs van Zijn bloed. Zo openbaart Abel, in tegenstelling tot Kain, de oefening van het ware, zaligmakende geloof. Het ware geloof doet een verloren zondaar tot Christus vluchten. Hoe zullen wij Christus ooit door het geloof begeren als wij niet een gans verlorene in onszelf zijn?

Betekent dit nu dat God pas in een zondaar begint te werken wanneer deze recht om God verlegen is en naar Hem zoekt? Nee, zeker niet! Ik verweer mij met nadruk tegen die voorstelling, die men mij onlangs toedichtte. Ik kan niet anders zien dan dat men dat uit vijandschap tegen de bevindelijke waarheid deed. Nee – God vindt de zondaar in zijn doodstaat, als een vijand van zijn Schepper en Formeerder, als een geworpene op het vlakke des velds. Hij vindt hem als iemand die niet zalig wil worden. Als iemand die een vijand van genade is en die liever voor eeuwig verloren gaat dan dat hij met verloochening van al zijn eigen werken in Christus zalig wil worden. Die dode zondaar maakt God levend, Hij overwint die vijand door Zijn eeuwige liefde. God de Heilige Geest snijdt dat Adamskind af van de oude stam Adam en plant hem over in Christus.

Dat is het werk van God dat wij de wedergeboorte noemen en waarin de zondaar lijdelijk is. Dat is het levendmakende werk dat geen voorbereiding kent, omdat er geen voorbereiding op de wedergeboorte bestaat. Dat is het werk van God dat over de staat van de zondaar en zijn eeuwig heil beslist. En dat wil God Zijn volk doen kennen en verstaan door het geloof. En zal nu de zondaar in waarheid door het geloof tot Christus komen en Hem

kennen tot zijn zaligheid, dan is die ontdekking, overtuiging, armmaking en afsnijding door de Heilige Geest nodig. Zo leert een zondaar van alles afzien en alleen Christus overhouden. Zo leert de Heilige Geest hem tot Christus te vluchten en Hem aan te nemen zoals Hij van de Vader is gegeven tot de enige oorzaak van zaligheid.

Een oppervlakkig offer

Het is diepdroevig dat velen die zich gereformeerd noemen deze leer bestrijden. Men toont zich zeer vijandig van het innerlijke bevindelijke leven. Zulke ontdekking en bevinding van onze ellende achten zij niet nodig. Zij redeneren: 'Wij zijn in de kerk geboren, wij zijn gedoopt en deden een gereformeerde belijdenis; wij gaan ten avondmaal, wij geloven ...' Men noemt het ziekelijk om te staan naar de rechte ontdekking, om als een arme zondaar gezaligd te worden. Zij hebben een 'gezond geloof', dat echter geheel vreemd is aan ware bevinding. Dat is een geloof dat zich in niets onderscheidt van het historische, verstandelijke geloof.

Tegen de oppervlakkigheid van die leer moet een onophoudelijk protest opgaan. De vrucht is zo bitter. Dat kan ieder zien die dat zogenaamd vrolijke christendom waarneemt. Maar erger is het dat duizenden zielen worden misleid voor die grote eeuwigheid. O, roep het uit en houd niet in: er is slechts één ware wijze van gelovig de toevlucht nemen tot Christus. Het is dát toevlucht nemen waarvan de Schrift in Abel het voorbeeld tekent. Het is het toevlucht nemen van Gods arme volk. Zij leerden zich kennen als verloren in zichzelf en zijn afgebracht van alle werken der wet waarop de ziel eerst hoopte. Zij zijn ten einde raad, omdat hen geen hulp of uitkomst bleek. Maar juist voor zulke ellendigen wil Christus de Toevlucht en Verlosser zijn. Hij nodigt hen Zelf: 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven' (Matth. 11:28). Ook al beschimpt het hoogdravende christendom van onze tijd hen als ziekelijken, voor geen duizend werelden zouden Gods kinderen deze oefening van het geloof, die tot Christus doet uitgaan, kwijt willen. Want Christus spreekt hen zalig: 'Zalig zijn de armen van geest' (Matth. 5:3). Hun geloofsoffers zijn Hem welbehaaglijk: 'Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn.'